

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO
22/2005 vp

Valtioneuvoston selvitys komission luonnoksesta säädökseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 13 ja 18 artiklojen täytäntöönpanosta

Valtioneuvoston selvitys luonnoksesta komission asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 25, 56 ja 58 artiklojen täytäntöönpanosta

Valtioneuvoston selvitys komission luonnoksesta asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 4(1)(7), 22(2), 27, 28, 29, 30, 40, 44, 45, ja 58 artiklojen täytäntöönpanosta

Valtioneuvoston selvitys komission luonnoksesta asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 4(1)(4), 19, 21, 22 ja 24 artiklan ja direktiivin 1 liitteen C osan (rahoitusvälineet) 7 ja 10 kohtien täytäntöönpanosta

Valtioneuvoston selvitys ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY muuttamisesta eräiden määräaikojen osalta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 22 päivänä kesäkuuta 2005 lähettänyt valtioneuvoston selvitykset komission luonnoksesta säädökseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 13 ja 18 artiklojen täytäntöönpanosta ja luonnoksesta komission asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 25, 56 ja 58 artiklojen täytäntöönpanosta (E 45/2005 vp ja E 46/2005 vp) sekä 7 päivänä syyskuuta 2005 selvitykset komission luonnoksesta asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 4(1)(7), 22(2), 27, 28, 29, 30, 40, 44, 45, ja 58 artiklojen täytäntöönpanosta, komission luonnoksesta asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY 4(1)(4), 19, 21, 22 ja 24 artiklan ja direktiivin 1 liitteen C osan (rahoitusvälineet) 7 ja 10 kohtien täytäntöönpanosta ja ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY muuttamisesta eräiden määräaikaisten osalta (E 61/2005 vp, E 62/2005 vp ja

E 66/2005 vp) talousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Seppo Tanninen, vanhempi hallitussihteeri Irmeli Vuori ja ylitarastaja Tuomas Majuri, valtiovarainministeriö
- lakimies Jyrki Manninen, Rahoitustarkastus
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- toimitusjohtaja Markku Savikko, Arvopaperivälittäjien yhdistys ry edustaen myös Suomen Sijoitusrahastoyhdistystä.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Osakesäästäjien Keskusliitto.

Viitetiedot

Valiokunta päätti 13.9.2005 kokouksessaan yhdistää asioiden käsittelyt.

VALTIONEUVOSTON SELVITYKSET

Ehdotus

Kaikki valtioneuvoston edellä mainitut selvitykset liittyvät rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (2004/39/EY), jäljempänä säännelty markkinat -direktiivi, täytäntöönpanoon.

Valtioneuvoston selvitys E 45/2005 vp koskee komission luonnosta säädökseksi säännelty markkinat -direktiivin 13 ja 18 artiklojen täytäntöönpanosta. Luonnos sisältää säännökset niistä edellytyksistä, jotka sijoituspalveluyrityksen tulee täyttää voidakseen tarjota sijoituspalveluja ja harjoittaa sijoitustoimintaa. Säännökset kattavat ne toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset, jotka liittyvät sijoituspalveluyrityksen ylläpitämiin toiminta- ja hallintajärjestelyihin sekä

ne toimenpiteet, jotka sijoituspalveluyrityksen on toteutettava eturistiriitojen tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja ilmoittamiseksi.

Valtioneuvoston selvitys E 46/2005 vp koskee komission luonnosta säädökseksi säännelty markkinat -direktiivin 25, 56 ja 58 artiklojen täytäntöönpanosta. Luonnos kattaa säännökset luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kaupparaportoinnin toteuttamisesta sekä niistä kriteereistä, joilla määritetään rahoitusvälineiden osalta likviditeetiltään merkittävimmät markkinat.

Valtioneuvoston selvitys E 61/2005 vp koskee komission luonnosta säädökseksi säännelty markkinat -direktiivin 4(1)(7), 22(2), 27, 28, 29, 30, 40, 44, 45 ja 58 artiklojen täytäntöönpanos-

ta. Säännökset kohdistuvat erilaisiin arvopaperikauppaan liittyviin sekä etu- että jälkikäteisiin avoimuusvaatimuksiin. Samoin siinä säännelään niistä ehdoista, jotka liittyvät rahoitusvälineiden ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi.

Valtioneuvoston selvitys E 62/2005 vp koskee komission luonnosta säädöksenä säännelty markkinat -direktiivin 4(1)(4), 19, 21, 22 ja 24 artiklojen ja direktiivin I liitteen C osan (rahoitusvälineet) 7 ja 10 kohtien täytäntöönpanosta. Säännökset liittyvät sijoitusneuvontaan.

Valtioneuvoston selvitys E 66/2005 vp koskee ehdotusta direktiiviksi säännelty markkinat -direktiivin muuttamisesta eräiden määräaikojen osalta. Direktiivillä pidennettäisiin säännelty markkinat -direktiivin kansallista voimaansaattamisaikaa alkuperäisestä määräajasta 30.4.2006 siten, että direktiivi tulisi saattaa kansallisesti voimaan 30.10.2006 mennessä. Samoin pidennettäisiin direktiivin soveltamisen alkamisaikaa siten, että se alkaisi kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Valtioneuvoston selvityksissä on yksityiskohteisesti kuvattu säädösluonnosten sisältö.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että selvityksissä E 45/2005 vp, E 46/2005 vp ja E 62/2005 vp tarkoitettujen komission ehdotusten yksityiskohtaisuutta tulisi vähentää ja ehdotettuja toimintatapoja joustavoittaa. Edellä mainituissa selvityksissä samoin kuin selvityksessä E 61/2005 vp kiinnitetään lisäksi huomiota ehdotusten toteuttamisen edellyttämiin osin huomattaviinkin taloudellisiin kustannuksiin.

Selvityksen E 45/2005 vp osalta valtioneuvosto katsoo lisäksi, että ehdotettua sitovaa sääntelyä tulisi vähentää ja kohdistaa suhteellisuuseriaate huomioon ottaen vain välttämättömiin asioihin. Monet ehdotetuista uusista velvoitteista aiheuttavat toimijoille lisää kustannuksia, ja niiden tarpeellisuutta tulisi harkita erityisen tarkasti. Asetustason sijasta säädös tulisi antaa direktiivinä. Sama kanta sisältyy myös selvityksiin E 61/2005 vp ja E 62/2005 vp. Samoin valtioneuvosto katsoo, että osa yksityiskohtaisesta päätöksenteosta tulisi siirtää valvontaviranomaisten yhteistyössä tapahtuvaksi. Tältä osin kanta on yhtenevä selvitykseen E 46/2005 vp liittyvän kannan kanssa.

Selvitykseen E 62/2005 vp liittyvässä valtioneuvoston kannassa painotetaan lisäksi tarvetta selkeyttää ehdotettuja säännöksiä ja yhdenmukaistaa käytettyä terminologiaa jo voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi. Samoin kiinnitetään huomiota siihen, että ehdotuksen artikla 27 on ristiriidassa kansallisen vakuutusvälittäjien palkkioita koskevan lainsäädännön kanssa.

Selvityksessä E 61/2005 vp tarkoitettuun komission säädösluonnokseen valtioneuvosto suhtautuu pääosin myönteisesti. Yksittäiset säädösehdotuksen kohdat edellyttävät kuitenkin määritelmien ja velvoitteiden selkiyttämistä oikeusvarmuuden lisäämiseksi. Valtioneuvosto katsoo, että tavoitteena tulisi olla mahdollisimman vähän kansallista kaupankäyntijärjestelmäämme muuttava säädös.

Valtioneuvosto kannattaa selvitykseen E 66/2005 vp liittyvää komission säädösehdotusta tiettyjen määräaikojen pidentämisestä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevat esitysluonnokset ovat osa laajempaa arvopaperimarkkinoiden uudistusprosessia, joka perustuu 15.2.2001 annettuun nk. Lamfalussy-raporttiin. Raportin suositusten mukaisesti arvopaperimarkkinoiden sääntely on

jaettu neljään tasoon, jotka ovat: 1. yhteispäätös-menettelyllä sovittavat puitedirektiivit, 2. komission toimeenpanosäännökset, 3. Euroopan arvopaperikomitean soveltamissuositukset ja 4. komission valvontatoimet. Nyt käsiteltävänä olevat säädösluonnokset kuuluvat tasolle 2.

Talousvaliokunta pitää yhteisön rahoitusmarkkinoiden harmonisointia erittäin tärkeänä mm. kilpailukykytavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yhtenäiset kaupankäyntimenettelyt helpottavat sekä pääomarahoitusta tarvitsevia että eri maissa sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä. Jäsenmaiden hyvin erilaiset sääntelyympäristöt tekevät työstä haasteellisen. Direktiivitasolla tapahtuva sääntely saattaisi tätä taustaa vasten antaa realistisimman pohjan harmonisointityölle sen nykyisessä vaiheessa.

Valiokunta katsoo, että valtioneuvoston kannoissa esille tulleet huolet liittyvät suurelta osin siihen, ettei säädösluonnoksissa ole noudatettu yhteisön omia paremman sääntelyn periaatteita. Osin ongelmat tosin pohjautuvat varsinaiseen puitedirektiiviin, jossa sääntely on paikoin hyvin yksityiskohtaista. Jatkotyössä on kiinnitettävä erityistä huomiota säädösten selkeyteen sekä hallinnollisen taakan ja taloudellisten kustannusten suhteeseen saavutettavaan hyötyyn nähden. Uusista säännöksistä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset saattavat valiokunnan saaman selvityksen perusteella kohota merkittäviksi.

Säännellyt markkinat -direktiivin täyttämistöönpanotoimet tulee valmistella huolellisesti ja varata eri kohderyhmille riittävästi aikaa tarvittavien valmistelujen suorittamiseen. Nyt tämä aika uhkaa jäädä liian lyhyeksi. Valiokunta pitää tämän vuoksi perusteltuna jatkaa rahoitusvä-

lineiden markkinoista annetun direktiivin tiettyjä määräaikoja komission esittämällä tavalla.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisen yhteydessä on selvitykseen E 61/2005 vp liittyen nostettu esille kysymys Suomen nykyisen verotuskäytännön aiheuttamista esteistä hyödyntää komission säädösluonnoksessa tarkoitettuja vaihtoehtoisia kaupankäyntitapoja (Multilateral Trading Facility, MTF). On katsottu, että pörssikaupan yksinoikeudella nauttima varainsiirtoverovapaus estää käytännössä MTF-tyyppisten markkinapaikkojen synnyn. Talousvaliokunta kiinnittää tähän kysymykseen vakavaa huomiota ja katsoo, että verotuksen vaikutukset tulee selvittää. MTF-markkinapaikkojen yleistymisen saattaisi auttaa erityisesti pk-yritysten pääoman hankintaa.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantoihin ja

että valiokunta edellyttää lisäksi, että valtiovarainministeriö selvittää kansallisen varainsiirtoverovapautuksen vaikutukset MTF-markkinapaikkojen synnymisen kannalta (E 61/2005 vp).

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jouko Skinnari /sd
vpj. Jari Leppä /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Esko Kiviranta /kesk
Martti Korhonen /vas
Seppo Lahtela /kesk

Jere Lahti /kok
Klaus Pentti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Martin Saarikangas /kok
Sari Sarkomaa /kok
Juhani Sjöblom /kok
Oras Tynkkynen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.